

Nr 177 – kwiecień 2023 r.

WIEŚCI Z "PIĄTKI"

Przedszkole Samorządowe Nr 5
przy ul. Krańcowej 5
w Białymstoku

Wiosenne porządki

*Wiosna w kwietniu zbudziła się z rana,
Wyszła wprawdzie troszeczkę zaspana,
Lecz zajrzała we wszystkie zakątki:
- Zaczynamy wiosenne porządki.
Skoczył wietrzyk zamasyście, pookurzał mchy i liście.
Z bocznych drózek, z polnych ścieżek powymiatiał brudny śnieżek.
Krasnoludki wiadra niosą, myją ziemię ranną rosą.
Chmury, płynąc po błękitach, urządziły wielkie mycie,
A obłoki miękką szmatką polerują słońce gładko,
Aż się dziwią wszystkie dzieci, że tak w niebie ładnie świeci.
Bocian w górę poszybował, tęczę barwnie wymalował,
A żurawie i skowronki posypały kwieciami łąki,
Posypały klomby, grządki i skończyły się porządki.*

Drodzy Rodzice!

W miesiącu kwietniu przypadają w tym roku Święta Wielkanocne. Dla jednych to czas modlitwy i skupienia, dla innych - zwykła tradycja, dla wszystkich - okazja do spotkań z rodziną. Warto zachęcać dzieci do kultywowania zwyczajów i tradycji. Każdy z nas pamięta różne obrazy z dzieciństwa, które tworzą nasze wspomnienia i naszą tożsamość.

Zachęcamy do lektury artykułu o zwyczajach związanych z przygotowaniem i obchodzeniem Wielkanocy.

❖ TO WARTO WIEDZIEĆ

Tradycje i zwyczaje wielkanocne.

Wielkanoc to jedno z najważniejszych świąt w kalendarzu chrześcijańskim, a w Polsce tradycje związane z tą uroczystością sięgają daleko w przeszłość. Dawniej, w czasie Wielkiego Tygodnia, ludzie zachowywali się skromnie i powstrzymywali się od zabaw. Natomiast w niedzielę Wielkanocną rodziny zbierały się w kościele na porannej mszy, aby wspólnie śpiewać i modlić się. Po powrocie do domu jedzono uroczyste śniadanie.

W dzisiejszych czasach wiele tradycji związanych z Wielkanocą nadal jest kultywowanych, chociaż pojawiły się też nowe elementy, jak chociażby zajaczek wielkanocny.

Niektóre z tradycyjnych wielkanocnych zwyczajów w Polsce to:

Święcenie palm – dawniej na długo przed niedzielą palmową wycinano gałązki wierzby, leszczyny, stawiano je w słoiku z wodą po to, żeby w domowym cieple wypuściły liście. Następnie ozdabiano je wstążeczkami, gałązkami bukszpanu i niesiono do poświęcenia w Niedzielę Palmową.

Z czasem zaczęto dekorować palmy kwiatami z krepiny, suszonymi barwionymi trawami. Dziś często kupujemy gotowe, masowo produkowane palmy. W niektórych regionach Polski organizowane są konkursy na najpiękniejszą lub najwyższą palmę wielkanocną.

Zgodnie z ludowymi wierzeniami poświęcona palma miała przynieść zdrowie i szczęście całej rodzinie. Często zatknięta za ramę obrazu czekała cały rok, na zamianę z kolejną, nową palmą. Gałązek tych jako poświęconej rzeczy nie można było wyrzucić, należało je spalić.

Malowanie pisanek – wywodzi się już z czasów starożytnych. Słowo „pisanka” to zwyczajowa nazwa ozdobionego, najczęściej kurzego jaja. Współcześnie również malujemy pisanki, które są ozdobą stołu i upominkami dla bliskich. Dawniej jajka barwiono w naturalnych produktach (wywar z łupin cebuli, liści czerwonej kapusty, młodych pędów zbóż), dzisiaj najczęściej używamy do tego celu gotowych barwników spożywczych. Na przestrzeni lat pojawiły się też nowe techniki ozdabiania, dzięki czemu powstają

pisanki, kraszanki, wyklejanki, wydrapywanki.

Niektóre regiony Polski wyspecjalizowały się w ozdabianiu jajek typowym wzorem. Na przykład na Śląsku ozdabia się pisanki motywami lub scenami z Biblii. Mieszkańcy okolic Radomia słyną z ozdabiania jajek wzorami przypominającymi koronkę. W Łowiczu przygotowuje się pisanki w kolorze żółtym, zielonym, czarnym i buraczkowym. Oprócz wydrapywania wzoru, pisanie woskiem, jajka okleja się także trawami, wełną i wycinankami.

Święcenie pokarmów – w Wielką Sobotę święci się pokarmy, które zostaną spożyte podczas uroczystego śniadania w niedzielę Zmartwychwstania. Zwyczaj ten sięga VIII w., natomiast w Polsce znany jest od XIV w. Do koszyczka ze święconką wkładano baranka (znak Chrystusa Zmartwychwstałego) – z masła, ciasta albo z cukru – z zatkniętą chorągiewką, chleb, jaja gotowane na twardo (symbol nowego życia), sól kuchenną, wędlinę, chrzan oraz ciasto (np. mazurek, babkę, sernik albo paschę).

Procesje i msze - uczestniczenie w procesjach i mszach jest ważnym elementem świętowania szczególnie dla chrześcijan. Uroczysta procesja odbywa się np. podczas mszy zwanej **rezurekcją**.

Śniadanie wielkanocne – to uroczysty posiłek w gronie rodziny. Centralnym punktem takiego spotkania jest dzielenie się jajkiem, któremu towarzyszy wzajemne **składanie sobie życzeń** i obdarowywanie się prezentami.

Dzieciom najczęściej prezenty przynosi **zajączek wielkanocny**. To przede wszystkim słodczyce, ciastka i czekoladowe jajka, które zastąpiły prawdziwe pisanki. W polskiej tradycji zajączek pojawił się w wieku XVIII. To pogański zwyczaj, który przywędrował z sąsiedniego kraju – Niemiec i na dobre wszedł do naszej tradycji. Na równi z barankiem i kurczaczkiem symbolizuje wiosnę i odradzające się życie.

Przy okazji rodzinnych spotkań dawniej popularne były **gry i zabawy z wykorzystaniem pisanek** np.: „wybitki” (stukanie się pisankami, komu pękła skorupka na jajku musiał oddać przeciwnikowi swoje jako, wygrywała osoba, która zdobyła najwięcej pisanek), turlanie jajkami do celu i na odległość. Dziś dzieci często poszukują pisanek lub czekoladowych jajek schowanych przez „zajączka”.

W poniedziałek wielkanocny popularne było polewanie się wodą – **śmigus dyngus**. Zwyczaj ten przetrwał do dziś, chociaż ze smutkiem trzeba przyznać, że niekiedy przybiera formę aktów wandalizmu (np. wlewanie wiader wody przez otwarte drzwi autobusu).

Podsumowując, wielkanocne tradycje w Polsce dawniej i dziś różnią się nieco w formie i w zależności od regionu, ale nadal są bardzo ważne dla Polaków i powinny być okazją do przypomnienia sobie wartości, które przekazywane są z pokolenia na pokolenie.

Opracowanie: Anna M. Guziejko.

❖ JAKIE MAMY PLANY

W miesiącu **kwietniu** będziemy rozmawiać o tematach:

<p>Grupa I – Smerfiki</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czekamy na Święta Wielkanocne. 2. W gospodarstwie. 3. Dbamy o Ziemię. 4. Jestem Polakiem i Europejczykiem. 	<p>Grupa II – Gumisie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wkrótce Wielkanoc. 2. W wiejskiej zagrodzie. 3. Dbamy o Ziemię. 4. Książka skarbnicą wiedzy.
<p>Grupa III – Pajacyki</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Święta Wielkanocne. 2. Zdrowie - nasz skarb. 3. Mali Ekolodzy. 4. Polska - nasza ojczyzna. 	<p>Grupa IV – Kubusie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czekamy na Wielkanoc. 2. W domu i w zagrodzie. 3. Przedszkolak ekolog. 4. Strażnicy książek.

❖ WAŻNE WYDARZENIA W PRZEDSZKOLU

06.04.2023 – „Moja pisanka” – przedstawienie teatralne w wykonaniu aktorów grupy „Magik”

❖ KĄCIK PODZIEKOWAŃ

Serdecznie dziękujemy:

- ♥ Radzie Rodziców za dofinansowanie nagród w konkursie recytatorskim.

❖ NAUCZYŁEM SIĘ PRZEDSZKOLU

Grupa I - Smerfiki	Grupa II - Gumisie	Grupa III - Pajacyki	Grupa IV - Kubusie
<p>„Życzenia dla Ziemi” - wiersz Życzymy ci Ziemi miła abyś zawsze czysta była. By zwierzęta i rośliny</p>	<p>„Życzenia dla Ziemi” - wiersz Życzymy ci Ziemi miła abyś zawsze czysta była. By zwierzęta i rośliny</p>	<p>"Dbaj o zdrowie" wiersz Gdy zdroweczeko dopisuje, świat się śmieje i raduje, a więc każdy ci to powie:</p>	<p>„Apel do ludzi” - wiersz Gdy się do życia wiosną świat budzi, przyroda pisze apel do ludzi: - To my, rośliny!</p>

zawsze czystą wodę piły.
No i żeby chcieli ludzie
żyć w czystości, a nie w
brudzie.
By twój oddech był
świeżością, a w twym sercu
uśmiech gościł.

Agata Dziechciarczyk

„Pisanki, pisanki” - piosenka

1. Pisanki, pisanki, jajka
malowane, nie ma
Wielkanocy bez barwnych
pisanek.

Pisanki, pisanki jajka
kolorowe, na nich
malowane bajki pisankowe.

2. Na jednej kogucik, a na
drugiej słońce,
śmieją się na trzeciej
laleczki tańczące.

Na czwartej kwiatuszki, a
na piątej gwiazdki.

Na każdej pisanice piękne
opowiastki.

zawsze czystą wodę piły.
No i żeby chcieli ludzie
żyć w czystości, a nie w
brudzie.
By twój oddech był
świeżością, a w twym sercu
uśmiech gościł.

Agata Dziechciarczyk

„U nas na podwórku” - piosenka

Ref.: Kotek miauczy –
miau, miau, miau
Piesek szczeka – hau, hau,
hau.

1. Kogut pieje, kurka gdacze
Gęga gąska, kaczka kwacze
Daj nam szybko jeść.

2. Krówka muczy, świnka
kwiczy. Konik rży a osioł
ryczy.

Zaraz dam wam jeść.

*(sl. A. Galica, muz. T.
Pabisiak)*

„Musisz dbać o swoje
zdrowie.
Jedz warzywa i owoce i
przesypiaj wszystkie noce,
znaj higienę osobistą,
myj się zawsze wodą
czystą.
Bo kto zdrowia nie szanuje,
ten, niestety, wciąż
choruje.”

„Dbaj o ziemię” – piosenka

Ref.: Zbieraj, zbieraj
pomalutku i namawiaj
innych też.
Zbieraj, zbieraj i bądź EKO,
bo to jest cudowna rzecz

1. Ekologia to jest to, każdy
może poznać ją.
Ekologia sprawia że, każdy
z nas żyć zdrowo chce.

Odpadami nazywamy,
każdą niepotrzebną rzecz.

Wszystkie śmieci
wyrzucamy, tam gdzie
miejsce na nie jest.

Ref.: Zbieraj, zbieraj
pomalutku...

2. Czy już wiecie co to da,
kiedy będzie dużo nas.
Liczy się najmniejszy gest,
każdy gest to już coś jest.
Zbieraj z klasą, dbaj o
Ziemię, a przekonasz
szybko się,
Jak to dobrze, kiedy mamy
taki fajny, dobry cel.

Ref.: Zbieraj, zbieraj
pomalutku...

3. Gdy komputer stary jest,
co z nim zrobić dobrze
wiesz.

Do elektrośmieci więc,
musi znaleźć miejsce się.
Takie miejsce, w którym
graty nie wyrządzą Ziemi
zła.

Oddaj go tam z rodzicami,
ładny prezent Ziemi dasz.

Ref.: Zbieraj, zbieraj
pomalutku....

- To my, zwierzęta!
O naszym zdrowiu nikt nie
pamięta?
Trujące ścieki, trujące
dymy, bez tlenu rzeki...
...My się dusimy!
A gdy umrzemy w trującym
brudzie, na martwej ziemi
zginą też ludzie!
Chcemy żyć z wami w
zgodzie, przyjaźni,
niechaj nie zabraknie wam
wyobraźni!

Tęczowy motyl nad łąką
lata, pająk misternie sieć
swą uplata.

Patrzcie, jak pięknie w
lesie, w ogrodzie!

Ile jest życia w ziemi i w
wodzie!

I ty, Człowieku, oszczędzaj
wodę, nie niszczy i nie
śmieć.

DBAJ O PRZYRODĘ!

Karaszewski Stanisław

„Kłótnia wielkanocna” - piosenka

1. Posłuchajcie tylko ile było
krzyku, gdy się pokłóciły
zwierzęta w koszyku.
Malutkie kurczątko, bielutki
baranek. Brązowy zajaczek
i kilka pisanek.

Ref.: Kurczątko piszczy -
pi, pi, pi,
Baranek beczy - be, be, be,
zajaczek skacze - kic, kic,
kic,
pisanki wesoło śmieją się.

2. Żółciutki kurczaczek
macha skrzydełkami,
jestem najpiękniejszy, żółty
jak salami. Mam czerwony
dziobek i czerwone nóżki,
falujące piórka tak jak u
kaczuszki.

Ref.: Kurczątko piszczy...

3. Co ty opowiadasz - dziwi
się baranek, jestem cały z
cukru, mam cukrową
mamę. Dzieci na mój widok
bardzo się radują
i z mojego grzbietu cukier
oblizują

Ref.: Kurczątko piszczy...

4. Brązowy zajaczek śmieje
się wesoło,

			<p>jestem z czekolady - opowiada wkoło. Właśnie mnie najbardziej uwielbiają dzieci, już na sam mój widok dzieciom ślinka leci. Ref.: Kurczątko piszczy...</p> <p>5. Dlaczego tak głośno kłócą się zwierzątka, dziwi się pisanka zielona jak łąka. Dziwią się pisanki żółte i czerwone, brązowe, różowe, szare, posrebrzone.</p>
--	--	--	---

❖ UŚMIECHNIJ SIĘ

- O, mama bardzo się ucieszy - oznajmia synek wracającemu ojcu. - Właśnie przed pół godziną zatelefonowała do ciebie do pracy...
- A teraz co robi?
- Jeszcze z tobą rozmawia...

Jeden przedszkolak mówi do drugiego:

- U mnie modlimy się przed każdym posiłkiem.
- U mnie nie. Moja mama bardzo dobrze gotuje...

Opracowanie i skład komputerowy: Anna M. Guziejko

**Z okazji Świąt Wielkanocnych życzymy
radosnego, wiosennego nastroju,
serdecznych spotkań w gronie rodziny i wśród przyjaciół
oraz wesółego Alleluja.**

Dyrektor i pracownicy Przedszkola Samorządowego Nr 5 w Białymstoku.

